

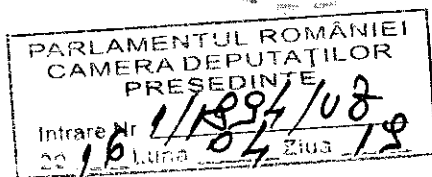

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
BIROUL PERMANENT

Nr. 694 din 20.04.2016

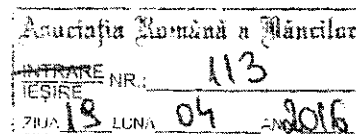
ASOCIAȚIA ROMÂNĂ A BĂNCILOR

Aleea Negru Vodă nr. 4-6, parter, sector 3, București-030775
Tel: (004) 021.321.20.78, 021.321.20.80; Fax: (004) 021.321.20.95
e-mail: arb@arb.ro, office@arb.ro

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 4/1426CP/19.04.2016

Pentru BBDO,
19.04.2016
Stoiculescu

ADMINISTRAȚIA PREZIDENTIALĂ

Excelenței Sale, Domnului Klaus IOHANNIS, Președinte al României

Spre știință:

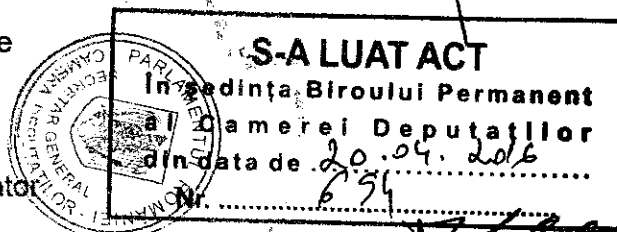
PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

Domnului Valeriu ZGONEA, Președinte

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Domnului Mugur ISĂRESCU, Guvernator

Excelenței Sale, Domnul Klaus Iohannis, Președinte al României,

Camera Deputaților a aprobat în ședința de plen din data de 13.04.2016 legea privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite, după ce a parcurs procedura parlamentară de reexaminare la solicitarea Președintelui României.

Prin prezentul Memoriu, comunitatea bancară vă adresează rugămintea, în virtutea prerogativelor pe care le aveți în temeiul art.146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art.15-18 din Legea nr.47/1992, să sesizați Curtea Constituțională.

La baza prezentului demers stau numeroase argumente în sensul că legea în forma adoptată aduce atingeri drepturilor constituționale ale tuturor instituțiilor de credit și membre ale ARB.

În viziunea comunității bancare legea este neconstituțională din multiple perspective care țin atât de incompatibilitatea legii cu Constituția (încălcare ale principiului neretroactivității, ale principiului previzibilității și accesibilității normei legale, ale principiul libertății economice și ale principiului garantării proprietății) dar și de antinomiile legii cu dreptul comun civil și dreptul comun de procedură (i.e. iregularități intrinseci și extrinseci ale normei). Criticile de neconstituționalitate a legii au fost expuse

atât în Cererea de Reexaminare formulată de Președintele României precum și în punctele de vedere adresate Parlamentului de către Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii. Vom dezvolta pe larg în cele ce urmează aceste critici.

1. Controlul de constituționalitate sub aspectul încălcării normelor de tehnică legislativă.

- Art. 3 din lege prevede că *prin derogare de la dispozițiile Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil, republicată (...)*

→ în primul rând ca tehnică legislativă este greșit deoarece trebuie indicată expres norma de la care se derogă, actul neputând deroga de la întreaga legislație civilă.

→ în al doilea și cel mai important rând și având în vedere că derogă de la o lege organică, actul trebuie să fie la rândul său tot o lege organică.

În practica recentă a Curții Constituționale s-a reținut: așadar, (...) adoptarea unei legi cu caracter derogatoriu sau special (...) în raport de aceste texte legale, care se constituie într-o veritabilă reglementare generală în materie, trebuie să se supună dispozițiilor art.73 alin.(3) lit.o) și art.76 alin.(1) din Constituție. Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015.

2. Controlul de constituționalitate sub aspectul încălcării principiului previzibilității și accesibilității normei legale

- prin schimbarea bunului din garanție în mijloc de plată cu efect liberatoriu va trebui verificat dacă nu se încalcă principiul securității juridice, aspect sancționat în repetate rânduri de Curtea de Justiție a Comunității Europene, Cauza C-381/97, Belgocodex. D.

Verificarea respectării acestui principiu (în accepțiunea sa extinsă) presupune să se răspundă la întrebarea „dacă, în activitatea de legiferare este asigurată calitatea legii, în sensul de conformitate a acesteia cu principiul preeminenței dreptului și cu cel al securității juridice, în cel mai larg sens al său?”

- totodată va putea fi investigată și respectarea rigorilor impuse de principiul previzibilității și accesibilității legii.

Spre exemplu, în cauze precum Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că legea trebuie să asigure un grad sporit de precizie:

„nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita.

Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”

Ca și tehnică legislativă Legea nr. 24/2000 prevede o serie de reguli privind integrarea armonioasă a actului normativ în ansamblul legislației, unicitatea reglementării, evitarea paralelismelor. Textul nu transpune niciun izvor de drept unional, ci din contră dublează un text din fondul activ național al legislației.

→ previzibilitatea impunea menținerea aceluiași efecte ale contractului de credit cu cele pe care părțile le-au prevăzut sau ar fi putut în mod rezonabil să le prevadă la momentul încheierii contractului

→ în același timp, CJUE impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă, evitând modificările normelor juridice și asigurând stabilitatea regulilor instituite prin acestea

→ Lipsa de accesibilitate și previzibilitate a dispozițiilor legale a fost sancționată în repetate rânduri de Curtea Constituțională

Exemplu: prin Decizia nr. 453/2008, constatând neconstituționalitatea Legii pentru modificarea Legii nr. 115/1996, Curtea a reținut că modificările propuse de legiuitor sunt imprecise și inadecvate, și a constatat că „în condițiile în care prin legea criticată sunt

reglementate măsuri excesive, insuficient elaborate, uneori imposibil de realizat, dar cu efect evident neconstituțional, este necesară înlăturarea acestora"

Concluzie: În orice caz, prevederile art. 3 din legea 450/2015 :

- nu aveau cum să fie în mod rezonabil prevăzute la momentul încheierii contractului,

- la fel cum nu putea fi prevăzută nici evoluția valorii bunurilor imobile

3. Controlul de constituționalitate în privința retroactivității legii.

Potrivit art. 11 din lege : (...) prezenta lege se aplică atât contractelor de credit aflate în derulare la momentul intrării sale în vigoare, cât și contractelor încheiate după această dată.

Mai mult decât atât, caracterul retroactiv al legii este accentuat prin introducerea dispoziției privind dreptul consumatorului care a fost supus unei executări silită a imobilului ipotecat, de a stinge datoria rămasă față de creditor (art. 8 alin.5). Aceasta înseamnă că indiferent de momentul în care a avut loc executarea silită a bunului ipotecat (deci cu X ani în urmă), debitorul poate beneficia ca efect al legii de stingerea în prezent a datoriei, indiferent de cuantumul acesteia și momentul la care, în trecut s-a încheiat contractul de credit.

- În doctrină s-a arătat că o lege ulterioară nu poate să aducă atingere constituirii, modificării sau stingerii situațiilor juridice anterioare, indiferent dacă legea nouă ar suprima un mod de formare, modificare sau stingere ori ar schimba condițiile necesare (G. Boroi, C.A. Anghelescu, Curs de Drept civil. Partea generală, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2012, p. 21).

- Principiul neretroactivității legii civile este de rang constituțional și are o valoare absolută. Curtea Constituțională a sancționat în numeroase rânduri încălcarea principiului neretroactivității legii, contribuind, totodată, la definirea lui.

Exemple:

- **Decizia nr. 303/2001** (M. Of. nr. 809 din 17 decembrie 2001) „dispozițiile art. 46 alin. (3) din Legea nr. 10/2001, prin care se sancționează cu nulitate absolută acte juridice încheiate anterior intrării în vigoare a acestei legi, dar cu respectarea reglementărilor legale aplicabile la data respectivă, au efecte retroactive și sunt contrare astfel principiului neretroactivității legii.

- În **Decizia nr. 73/1995** s-a statuat că „Soluționarea conflictului legilor în timp face necesară diferențierea dreptului subiectiv, constituit sub imperiul legii anterioare, de cel născut potrivit legii posterioare; această din urmă lege nu poate, fără a avea caracter retroactiv, să aducă atingere modalității în care legea anterioară a constituit dreptul respectiv, modalitate guvernată de principiul tempus regit actum”

- Prin **Decizia nr. 56/2000** s-a constatat că „dispozițiile legale criticate (n.n. art. 13 alin. (1) și (2) din Decretul-lege nr. 118/1990), dispunând revizuirea drepturilor acordate prin acte emise anterior intrării în vigoare a acestor dispoziții, revizuire ce poate duce la anularea sau la modificarea drepturilor respective, au un caracter evident retroactiv, dispunând pentru trecut, și încalcă astfel prevederile art. 15 alin. (2) din Constituție, (...)

În concluzie singurele situații în care Curtea a admis excepții au fost cele în materia facilităților fiscale acordate de stat, în privința cărora Curtea a recunoscut în virtutea regimului de putere publică dreptul statului de a dispune încetarea lor.

→ problema retroactivității ar putea fi surmontată:

- fie prin aplicarea textului legii începând cu momentul intrării ei în vigoare

- fie dacă legea ar prevedea acordul creditorului pentru aplicarea mecanismului dării în plată

→ în ceea ce privește împărțirea riscului, caracterului excesiv de oneros între creditor și debitor, codul civil reglementează o situație de impreviziune (convențională ori judiciară - pe teoria rebus sic stantibus - art. 1271 cod civil.)

4. Controlul de constituționalitate sub aspectul încălcării principiului garantării proprietății.

Problema afectării directe a dreptului de proprietate poate fi ridicată datorită modificării (pe seama creditorului privat) a dimensiunii creanței de recuperat în baza contractelor în derulare încheiate și așteptată în mod rezonabil în raport de legislația în vigoare la momentul încheierii contractelor.

Aceasta cu atât mai mult cu cât măsura în forma reglementată nu este una care să vizeze anumite categorii sociale și aplicabilă în extremis.

În acest sens amintim că potrivit art. 44 alin. 1 prima teză din Constituție "Dreptul de proprietate, precum și creanțele asupra statului sunt garantate", iar în conformitate cu prevederile art. 44 alin. 2 prima teza "Proprietatea privată este garantată și ocrotită în mod egal de lege, indiferent de titular".

Astfel, se ridică problema ingerinței în dreptul de proprietate al creditorului asupra creanțelor sale (reprezentate de principal și accesorii), cu atât mai mult cu cât darea în plată a garanției, care limitează dreptul și modalitatea creditorului de recuperare a creanței, a survenit pe parcursul derulării contractelor de credit încheiate sub imperiul altor reglementări.

Or, dreptul de proprietate asupra creanțelor rezultate dintr-un contract în derulare poate fi privit ca un drept câștigat și astfel se poate pune problema nerespectării prevederilor art. 136 alin. 6 din Constituție care garantează inviolabilitatea proprietății private în condițiile legii organice.

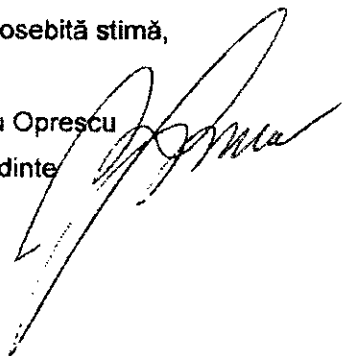
Totodată, poate fi pusă în discuție conformitatea prevederilor din Lege cu prevederile art. 45 din Constituție care stabilește principiul libertății economice, fiind garantată exercitarea activității economice în condițiile legii, precum și cu art. 135 alin. 2 din Constituție care garantează libertatea comerțului.

Imixtiunea legiuitorului în cele din urmă în privința exercitării activității economice în derulare, modificând efectele viitoare ale contractelor încheiate și aducând anumite limitări în privința dreptului de a obține executarea obligațiilor rezultate din contractele de credit în derulare, creditorul fiind obligat să accepte altceva în locul obligației firești, este susceptibilă de discuții în raport de garanția constituțională amintită statuata prin art. 135 alin 2 din Constituție.

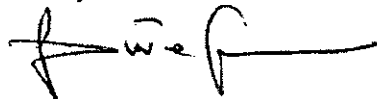
Pentru toate motivele expuse în cuprinsul acestui Memoriu vă rugăm, Domnule Președinte, să solicitați Curții Constituționale a României exercitarea controlului de constituționalitate al legii privind darea în plată a unor bunuri imobile în vederea stingerii obligațiilor asumate prin credite.

Cu deosebită stimă,

Sergiu Oprescu
Președinte

Florin Dănescu
Președinte Executiv

ARB - ref Legea dariei in plata

ARB [arb@arb.ro]

Sent: Tuesday, April 19, 2016 9:42 AM

To: Valeriu Stefan Zgonea; Cabinet Presedinte Camera Deputatilor

Attachments: IE_113_19042016 .pdf (201 KB)

Buna ziua,

Va transmitem alaturat adresa cu nr. 113 din data de 19.04.2016.

Va rugam sa confirmati primirea atasamentului la adresa de mail arb@arb.ro.

Cu stima,

Secretariat ARB